

Mosaic sepulcral paleocristià

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Carrer del Dr. Joan Mercader s/n, 08700 Igualada
Emplaçament Al magatzem de material arqueològic del Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia.
Alçada: 608

Coordenades:

Latitud: 41.70649
Longitud: 1.54231
UTM Est (X): 378723
UTM Nord (Y): 4618216

Classificació

Número de fitxa 08170 - 81
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Antic Romà Paleocristià
Segle IV-V
Estat de conservació Regular
Protecció Física
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Generalitat de Catalunya. Rambla Santa Mònica, n. 8, 08002 Barcelona

Fitxes associades:

[Santa Maria](#)

[Necròpoli darrera l'església parroquial](#)

Autoria de la fitxa Jordina Sales Carbonell
Data de registre de la fitxa: dt., 05/07/2016 - 02:00

Descripció

Davant de la rectoria de l'església parroquial de Santa Maria Prats de Rei, en un espai de via pública, va aparèixer una notable làpida sepulcral romana musiva molt fragmentada. Es tracta d'un exemplar rellevant perquè se n'han documentat molt pocs a la Península Ibèrica i perquè la peça, datada entre finals del segle IV i la primera meitat del V assenyala la presència d'una església coetània al lloc on fou trobada, és a dir, just al costat de l'església parroquial actual.

El fragment que correspondria a una cinquena o sisena part aproximada del total de la peça, que tindria forma rectangular i cobriria la inhumació d'un individu adult. El fragment està decorat amb sanefes que recorren el perímetre de la peça: la sanefa més exterior està formada per la successió de figures geomètriques de quatre puntes inscrites en cercles, mentre que la segona sanefa està constituïda per llaços amb forma de columnes salomòniques i la central és a base de cercles i motius en espiral. Les tesselles emprades combinen peces blanques, negres, granatoses i grogues. Al centre de l'eix transversal conserva part del crismó (acrònim de Jesucrist en grec, amb la inclusió d'alfa i omega com a símbol del principi i del final dels temps) que identificaria l'adscripció religiosa del propietari del sepulcre. La tècnica d'execució és la mateixa que un mosaic convencional de terra o paret: es feia un llit d'argamassa al qual se li anaven col·locant, una a una, les tesselles tot conformant un motiu decoratiu i/o un text prèviament establert i sovint seguint models de plantilles predissenyades i estandaritzades.

Observacions:

IMATGE 1: La lauda sepulcral un cop restaurada. Fotografia de Natalia Salazar.

Història

Aquesta lauda sepulcral va aparèixer al carrer de l'Església, al mig de la via pública, a l'alçada de la de la Rectoria, i es va excavar l'any 2013, durant els treballs de seguiment arqueològic de les obres de serveis varis als carrers del poble de Prats de Rei.

Les laudes sepulcral musives es van començar a implantar al llarg de varies zones de la Mediterrània romana la segona meitat del segle IV i durant tot el segle V, especialment la primera meitat. Es tracta doncs d'un fenomen acotat en el temps, que es va posar de moda entre les elits socials romanes en el moment en que la religió cristiana va esdevenir la única permesa a partir dels edictes de Teodosi I l'any 380 dC. L'adaptació d'aquests models, provinents del nord d'Àfrica, permetia visualitzar la pertinença als estrats socials més alts, i per tant l'exemplar trobat a Prats demostra que a finals del segle IV/inicis del V existia encara una elit municipal que es feia enterrar sota els paràmetres de la nova religió oficial de l'Imperi Romà. Per altra banda, existeix consens en considerar que aquest tipus d'elements funeraris marquen la presència d'edifici cristiana associada: en resum, aquest mosaic sepulcral estaria directament relacionat amb una església coetània (finals del segle IV/inicis del V) anterior a la de Santa Maria de Prats de Rei, documentada per primer cop al segle X. No és cap casualitat, doncs, que aquest mosaic hagi aparegut al costat de l'església actualment dempeus d'origen medieval.

Actualment el mosaic està custodiat al Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia.

Bibliografia

-SALES CARBONELL, Jordina (2012): Las construcciones cristianas de la Tarraconensis durante la Antigüedad Tardía: Topografía, arqueología e historia, Publicacions i Edicions de la Universitat de

Barcelona, Barcelona, p. 175-175.

-SALAZAR ORTIZ, Natalia; RAFEL FONTANALS, Núria (2015): 'La Fortaleza ibérica de Sigarra: Génesis y diacronía entre la primera Edad del Hierro y la Antigüedad Tardía (siglos VI aC-VI dC)', Fortificaciones en la Edad del Hierro: Control de los recursos y el territorio, Asociación, Científico-Cultural Zamora Protohistórica, Zamora, p. 399-408.

SALES CARBONELL, Jordina (2016): 'Pobreza y riqueza en las primeras necrópolis cristianas hispanas (ss. IV-V): paradojas e indicadores arqueológicos', XLII Incontro di Studiosi dell'Antichità Cristiana. Povertà e ricchezza nel Cristianesimo antico (I-V sec.), Roma, p. 535-544.

Enllaços d'interès:

<http://www.museujosepcastella.cat>

